

Hallem, Ingvild

Inspisientens rolle som kommunikasjonsledd mellom ulike fagdisipliner

En innførelse i jobben som inspisient ved
institusjonsteater

Bacheloroppgave i Drama og Teater

Veileder: Grande, Ingvild Rømo

Mai 2021

Hallem, Ingvild

Inspisientens rolle som kommunikasjonsledd mellom ulike fagdisipliner

En innførelse i jobben som inspisient ved
institusjonsteater

Bacheloroppgave i Drama og Teater
Veileder: Grande, Ingvild Rømo
Mai 2021

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for kunst- og medievitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	2
Bruk av metode.....	2
Teori.....	3
Kort om institusjonsteatrets historie	3
Hva er en inspisient?	4
De ulike fagdisiplinene man kan finne i en teaterproduksjon	6
Utdanningsveien for en inspisient.....	9
Hvilke oppgaver har en inspisient?	10
Analyse	13
Kommunikasjonen i preproduksjonsfasen	15
Kommunikasjon i øvingsfase	15
Kommunikasjon i forestillingsfasen.....	17
Hvilken rolle har inspisienten som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene på norske institusjonsteatre?.....	17
Toneleie	19
Kroppsspråk.....	19
Konklusjon	19
Litteraturliste.....	21

Antall ord: 7843

Innledning

I denne bacheloroppgaven skal jeg fokusere på inspisienten. Jeg skal finne et svar på spørsmålet; *hvilken rolle har inspisienten som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene på institusjonsteatret?* Før jeg går inn i problemstillingen min, skal jeg forklare hva en inspisient er, gjør og en kort innføring i hva de ulike fagdisiplinene er. Jeg skal også redegjøre for hvilken metode jeg har brukt og hvorfor jeg har valgt denne metoden. Tilslutt skal jeg komme til en konklusjon om rollen inspisienten har som kommunikasjonsledd og komme med en avslutning på oppgaven. For å svare på problemstillingen har jeg brukt et intervju jeg har hatt med Lina Hallem som er en inspisient ved Nationaltheatret i Oslo og hun har jobbet ved denne institusjonen siden 2017. I intervjuet spør jeg henne hvordan hennes jobb som inspisient ved en institusjon er og hvordan hun ser på inspisienten som et kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene. Lina Hallem er utdannet ved RADA (Royal Academy of Dramatic Arts) i London hvor hun studerte Stage Management. Grunnen til mitt valg av tema er at det er en jobb jeg interesserer meg for og som det ikke er masse kunnskap om, og med denne oppgaven er hensikten å fylle noen kunnskapshull. I tillegg er det en mulighet for meg å undersøke mer om inspisienten som jeg kan ta med meg videre på min for å bli en inspisient selv. Jeg har prøvd meg som inspisient i skolesammenheng, så jeg har litt bakgrunnskunnskap om emnet

Bruk av metode

For å svare på problemstillingen min i denne oppgaven har jeg anvendt 4 bøker om inspisienten som empiri i tillegg til at jeg har utført et kvalitativt intervju (Grenness, 2020, s. 48 for å få en helhetlig forståelse av jobben som inspisient og dens kommunikasjonsrolle ved en institusjon. Etter å ha pratet med veileder om intervjuet kom vi fram til at jeg ikke hadde behov for å intervju flere inspisienter og at en holdt for formålet. Jeg lagde 10 spørsmål som jeg sendte til veileder, som så ga meg tips til flere spørsmål jeg kunne stille. Så avtalte jeg intervju tidspunkt med Lina, sendte spørsmålene til henne på forhånd og utførte intervjuet på zoom. Bøkene jeg har brukt er skrevet på engelsk, og de britiske og amerikanske teatertradisjonene er veldig like de norske og mye av det som står i bøkene kan overføres i norsk kontekst. De har oppbygning som manualer for framtidige og gamle inspisienter og bøkene er skrevet av forfattere som har jobbet som inspisienter på et tidspunkt i livene deres. Bøkene går i detalj over oppgavene en inspisient/et inspisientteam i ulike faser av en produksjon, hva som kreves av en inspisient, forfatterens egne erfaringer innen jobben og tips til framtidige inspisienter. Bøkene har jeg hovedsakelig brukt i den teoretiske delen der jeg

redegjør hva en inspisient er, ansvarsområdene en inspisient har og en innføring i hvilke fagdisipliner man finner i en produksjon ved et institusjonsteater. Jeg har også anvendt bøkene i problemstillingen min, i tillegg til at jeg har brukt intervjuet når jeg har svart på den. Før jeg valgte bøkene, leste jeg beskrivelsen for hver bok for å se hvor relevante de var og hvor mye kunnskap forfatterne hadde om emnet. Allison, en av forfatterne, har jobbet som inspisient ved Broadway og regionale teatre i USA og hun har jobbet profesjonelt som inspisient i over 30 år. Fazio jobbet som assisterende inspisient på en storoppsetning og har siden jobbet profesjonelt i teateret i USA, Canada, Australia og Europa. Allender-Zivic, McGlaughlin og Roth har ulike erfaringer innenfor teater, førstnevnte har jobbet innenfor det tekniske aspektet av et teater i USA, McGlaughlin har jobbet som inspisient og litt av alt og jobber med å få en MFA (master of fine arts) grad innenfor stagemanagement i USA og Roth har jobbet som freelance inspisient i New York. Pallin har jobbet som inspisient i Edinburgh og mange teatre rundt om i England. Jeg ble anbefalt å bruke hennes bok av Lina Hallem, som gjør boken enda mer aktuell for min oppgave. I tillegg til de engelske bøkene om inspisienten, har jeg også brukt en norsk bok om organisering og ledelse innenfor kunst og kultur i norsk kontekst skrevet av Elstad og De Paoli, og denne boken ble anbefalt av min veileder som mente at jeg kunne finne mye relevant stoff i den boken.

Teori

[Kort om institusjonsteatrets historie](#)

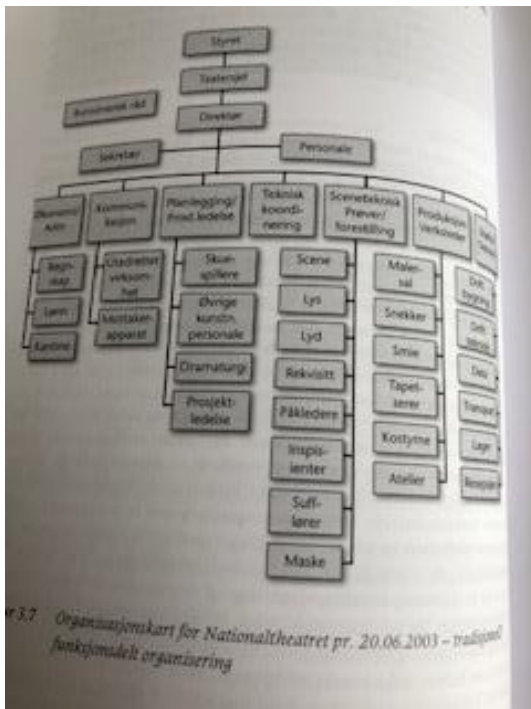
Institusjonsteater stammer fra den greske antikken med amfiteateret som et eksempel. På 14- og 1500-tallet ble teaterhusene sett på som utstillingsvinduer for makten, og det meste av det som ble spilt på scenen ble bestilt og betalt av prinsen for å stille ham i et positivt lys (Eigtved, 2007, s. 28). På 1500-tallet ble teateret et sted hvor borgerne kunne kjøpe billetter, noe som vil si at forestillingene ikke lenger var en del av makten og hierarkiet (Eigtved, 2007, s. 29). I opplysningstiden fikk teaterhusene en ny betydning og ble en metafor for den borgerlige jakten etter det vakre og sanne, bygningene ble et symbol og møtepunkt for den nye verdensordenen hvor de borgerlige verdiene skulle dyrkes i et miljø som passet dets edle formål (Eigtved, 2007, s. 29). Med det modernistiske gjennombruddet ble teaterhus omgjort til kampplass, hvor de gamle institusjonene på de fine plassene ble et objekt for muligheten for å reformere verden innenfra mens de nye dramatikernes dristige verk kom på plakaten (Eigtved, 2007, s. 29). Teaterbygningene er fortsatt en varig del av bybilde og de er lett å indentifisere i storbyen (Eigtved, 2007, s. 29). Kunstinstitusjoner i Norge ble etablert på 1800-

tallet og de spiller en viktig rolle i å bevare tradisjonsrike kultur (De Paoli, 2008, s. 40-41). Institusjonsteatre i Norge kan ikke produsere suksesser etter hverandre, men må fornye seg når det gjelder repertoar og uttrykket, selv om klassikere gjentas (De Paoli, 2008, s. 67). Institusjonsteatre kan sies å ha en forutsigbarhet ved at teaterformen er lik hver oppsetning, de tekstbaserte og realistiske teatret er mest utbredt her (De Paoli, 2008, s. 67). Det romantiske kunstsynet er det mest regjerende synet i kunstinstitusjonene i Norge den dag i dag, og dette henger sammen med kunstsynets sammenheng med utviklingen av borgerskapet og kulturen på 1800-tallet som er den epoken da de fleste institusjoner ble til (De Paoli, 2008, s. 91). Teaterprinsippene på 1700-tallet og framover er de som er blitt dominerende i institusjonsteatrene den dag i dag (De Paoli, 2008, s. 91). På institusjonsteatre finnes det en todelt lederstil, man har en teatersjef og en administrativ direktør (De Paoli, 2008, s. 105). Larry Fazio er overbevist om at inspisientrollen fantes i teateret så lenge tilbake som steinalderen, selv om han ikke har noen konkrete bevis på det (Fazio, 2017, s. 5). Fazio fant en bok som kort forklarer evolusjonen av inspisienten og boken fortalte at inspisient tittelen dukket opp først på Shakespeare og Molieres tid da «director» rollen ble delt i to; stage manager og director, og det var første gang en person ble ansatt for å ta seg av scenen (Fazio, 2017, s. 5-6). Det betyr at inspisienten ble en del av institusjonsteatret rundt 1600-tallet.

Hva er en inspisient?

En inspisient er den personen som i en teaterproduksjon har overordnet oversikt både før, under og etter produksjonsperioden. Det er personen som holder styr på de som er med og hva de ulike menneskene gjør innenfor produksjonen. Et produksjonsteam i Norge består av en regissør, produsent, inspisient og sufflør, og det er disse inspisienten forholder seg mest til.

Figur 1 (Organisasjonskart for Nationaltheatret, hentet fra

Organisasjon og ledelse av kunst og kultur)

Ansvarsområder

En inspisient er en tilrettelegger som sin hovedfunksjon er å sørge for at jobben til de andre blir gjort (Allison, 2011, s. 1). En inspisient har ansvar for teamet sitt, men må også være forberedt på å gjøre noe eller alt som teamet skal gjøre (Pallin, 2010, s. 16), f. eks. være tilstede på audition, være med på øvinger og andre oppgaver som assisterende inspisient får i oppgave å gjøre. Inspisienten må også gjøre disse oppgavene om en ikke har et team. En inspisient har direkte ansvar over skuespillerne og crewet og har et ansvar for å holde linjene for kommunikasjon åpen mellom seg selv og alle andre i teamet (Allison, 2011, s. 4).

Inspisienten er den som ser over audition, merker opp øvingsarelet og fyller opp scenerommet med møbler, rekvisitter etter regissørens ønske, koordinerer informasjonsflyten mellom avdelingene, organiserer øvingsprosessen, sørger for at øvingene foregår i samsvar med helse og sikkerhetspolitikken, ansvarlig for helse, trivsel og alle aspekter under løpet, anskaffelse av rekvisitter, møbler og deres retur (Pallin, 2010, s. 16). Om inspisienten har behov for assistenter, blir ansvarsoppgavene fordelt slik at en har mer ansvar for det som skjer på scenen, evt. stepper inn om noen ikke er tilstede, og en har ansvar for det tekniske som å sette opp en plan for dagen og følge med i manus på cues, blocking og styrer øvingene (Pallin, 2010, s. 16).

Hierarki

I hierarkiet ved et institusjonsteater er det teatersjefen som har den øverste makten i forhold til å utvikle et kunstnerisk program, som vil si at teatersjefen har stor påvirkning når det kommer til repertoar, rollebesetning og valg av regissør (De Paoli, 2008, s. 69). Etter teatersjefen kommer regissøren som har hovedansvar for den enkelte produksjonen og innenfor institusjonsteater er det regissøren som er den ansvarlige for det kunstneriske, og regissøren lager et kunstnerisk konsept på forhånd (De Paoli, 2008, s. 69). Inspisienten er tredje i lederstrukturen, men rangerer under produsent, regissør, designere, skapere, skuespillerne og avdelingsledere, og makten inspisienten utøver kommer heller i form av innflytelse (Fazio, 2017, s. 98). Inspisienten kan komme med forslag og meninger, men har ikke makten til å ta en beslutning, og om de må ta en beslutning vil det være en beslutning som de har lært at produsenten eller regissøren ville tatt (Fazio, 2017, s. 98). Elstad foreslår en inndeling av teateret slik; øverst finner vi en administrativ avdeling som innebærer de som har ansvar for salg, markedsføring, økonomi og informasjon, på andre rang finner vi en kunstnerisk avdeling med skuespillere, regissører, instruktører og evt dansere etter behov, og på den tredje rang finner vi teknisk avdeling med teknikere, lys og lyd ansvarlig, inspisient, scenograf og kostymeansvarlig (Elstad, 2008, s. 22-23). Dette vil si at Fazio og Elstad plasserer inspisienten på samme sted i hierarkiet i et teater, i den tredje rang, der det ser ut til at inspisienten rangerer under de som har ansvar for det kunstneriske og sammen med de som driver med det praktiske og tekniske. Grunnen til at inspisienten er på tredje rang er fordi dens oppgaver er mer tekniske enn de som er del av den kunstneriske avdelingen og Elstad forklarer at inndelingen deles opp fra ulike funksjoner, hvem som har liknende oppgaver (Elstad, 2008, s. 23).

De ulike fagdisiplinene man kan finne i en teaterproduksjon

I en teaterproduksjon er det et produksjonsteam som består av ulike fagdisipliner, og det alle gruppene har til felles er at de kommuniserer med inspisienten. I et slikt team er det vanlig å finne en regissør som styrer hvordan forestillingen skal gå for seg, en produsent som har ansvar for ansettelse og alt finansielt, en sufflør som skal hjelpe skuespillerne om de glemmer replikkene sine, en inspisient som sørger for at ingenting går galt under forestillingene, en scenograf som skal ha ansvar for settet, en lysdesigner som skal sette lyset for forestillingene, en lydtekniker som har ansvar for lyder som blir brukt f.eks. vind som uler, musikere som har ansvar for musikken, en dramaturg som sørger for at forestillingen holder seg innenfor tidsperioden den er satt i, evt. en koreograf som skal lære bort dansetrinn eller koreografer en

kamp om det er nødvendig for forestillingen (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 19- 24).

Forholdet mellom inspisienten og de ulike fagdisiplinene

Produsenten

Produsenten er den personen som ansetter inspisienten og inspisienten må derfor jobbe med produsentens interesse i tankene og rapportere kontinuerlig alt som angår forestillingene og kompaniet til produsenten (Fazio, 2017, s. 98-99). Rapporteringen mellom inspisient og produsent kan foregå på ulike måter og dette bør de bli enig om. Inspisienten må også vise respekt til produsenten da det er den personen som har gitt inspisienten en jobb og hvis det skulle oppstå en friksjon mellom inspisient og produsent, er det større sjanse for at inspisienten blir byttet ut enn produsenten.

Regissør

Fazio sammenligner inspisientens forhold til regissøren med et ekteskap og forteller at det er viktig at inspisienten fokuserer på den regissøren og ikke generaliserer med andre regissører (Fazio, 2017, s. 102). Det er viktig at inspisienten lar regissøren ta ledelsen, følger etter det regissøren sier og spør om noe er uklart (Fazio, 2017, s. 102), dette vil si at inspisienten kan komme med innvendinger og forslag, men det er regissøren som til syvende og sist har det siste ordet, og hvis regissøren er uklar i det hen sier så må inspisienten spørre om dette for å kunne forstå bedre og eventuelt videreformidle informasjonen riktig til resten av crewet.

Musikere

Fazio forteller at musikerne er de minst krevende i en produksjon, de krever kun et sted og jobb og en oversikt over når de skal møte opp og det kan være lett for inspisienten å glemme de, men de må også få samme oppmerksomhet som de andre (Fazio, 2017, s. 104), men dette kan være varierende fra forestilling til forestilling og spesielt hvis man setter opp en musikal. Inspisienten må sørge for at musikerne blir hørt og at de får med seg viktig info akkurat som alle de andre avdelingene.

Skuespillere

Ovenfor skuespillerne må inspisienten kunne være kjærlig, omsorgsfull, forstående, lekende, sosial, disiplinierende, pleiende og vise medfølelse ettersom skuespillerne har ulike behov og de har en tendens til å la barnet i seg styre (Fazio, 2017, s. 106). Inspisientens viktigste

oppgave når det kommer til skuespillerne er å gi dem tilbakemeldinger etter hver øving og forestilling (Fazio, 2017, s. 107).

Designere, kostyme, scenografi

Designerne forklarer til inspisienten hvordan ting skal se ut før det er installert på scenen, og deretter kan inspisienten videreformidle visjonen til skuespillerne og andre som trenger å vite den slags informasjon, og inspisienten må holde designerne oppdatert om både møter, planer og endringer som kan påvirke jobben deres (Fazio, 2017, s. 111). Dette vil si at om kostymeansvarlig forteller om hvordan en kjole ser ut, skal inspisienten videreformidle dette til den som skal ha kjolen og regissøren slik at de kan se det for seg før kostymet er klart, eller om scenografen forklarer hvordan scenen vil se ut skal inspisienten videreformidle det til skuespillerne slik at de kan øve som om møbler sto der de skal.

Teknikere

Teknikerne krever kun at inspisienten forklarer sceneskift tydelig og enkelt, i betegnelser som ikke gir rom for misforståelse eller tolkning (Fazio, 2017, s. 111). Samarbeidet mellom inspisienten og scenografen, og inspisienten og lysansvarlig innebærer det å rope ut signal for neste trekk under de tekniske øvingene samt sette av tid til å lage listen over stikkord/cues/signaler (Fazio, 2017, s. 114-115), dette vil si at kommunikasjonen mellom de er mest fremtredende under de tekniske øvingene når de lager disse stikkordslistene sammen for å finne ut av hvilket element som skal røre på seg og hvilket lys som skal på. Inspisienten setter opp en plan for måling av skuespillerne og deretter kostymeprøving og inspisienten er i tett kommunikasjon med den som er ansvarlig for garderobe under tekniske øvinger om garderober, kostyme plassering backstage og kostymeskift (Fazio, 2017, s. 117). Inspisienten kommuniserer med den som er ansvarlig for å styre lyden og det er de to som samarbeider mest når det kommer til lyd (Fazio, 2017, s. 116). Dette samarbeidet starter tidlig i øvingsfasen ved at inspisienten gir en liste over lydeffekter til lydansvarlig og holder denne personen oppdatert om det dukker opp nye lydeffekter, tiden disse lydeffektene skal ta plass og andre endringer som regissøren kanskje utfører (Fazio, 2017, s. 116). Det at inspisienten og lydansvarlig samarbeider mest når det kommer til lyd, er fordi at selv om lydavdelingen kan flere medlemmer er det bare en som inspisienten forholder seg til innenfor denne avdelingen og da er det best at en forholder seg til den som kommer til å styre lyden under forestillingene.

Koreograf

En koreograf krever samme oppmerksomhet fra inspisienten som regissøren gjør da deres jobber er like og begge trenger plass til å jobbe, og inspisienten må derfor snakke med begge om øvingsplanen slik at begge får nok tid og det ikke oppstår noen overlappinger (Fazio, 2017, s. 105). Koreografen har et behov for øvingsrom med speil, mulighet til å spille musikk og eventuelt rekvisitter om det er nødvendig for dansen i øvingsrommet, og det er inspisientens jobb å sørge for at dette er på plass (Fazio, 2017, s. 105).

Utdanningsveien for en inspisient

Å jobbe som inspisient er ikke en jobb for alle. De som jobber som eller vil jobbe som en inspisient bør derfor, ifølge Allison, ha noen spesifikke attributter, som f. eks. masse tålmodighet og evnen til å holde seg rolig i en prøvende situasjon (Allison, 2011, s. 7). Det er også viktig at man har både en fysisk og en psykisk utholdenhet slik at man klarer å være tilstede i det som skjer under produksjonen (Allison, 2011, s. 7). Å ha en sans for humor, være organisert, utvikle lederskapsevner, formidlingsevner, kommer godt overens med andre og en kjærlighet for teater er også andre egenskaper som Allison mener en inspisient bør ha (Allison, 2011, s. 7-9). Allender-Zivic og co mener at en god inspisient bør ha øye for detaljer for å sørge for at hver eneste lille ting er på plass (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 3). Dette er Fazio enig i fordi han sier at om man glemmer en liten detalj kan det ha konsekvenser for senere i produksjonen, og det kan koste masse penger for å rette opp i den lille feilen (Fazio, 2017, s. 9). I et stort apparat, som på en institusjon, med masse ulike mennesker, er det stor sjans for gnissing og da er det viktig at inspisienten kan være en man kan komme å fortro seg til (Allison, 2011, s. 8-9). Skuespillere er frie til å uttrykke sitt ego mer enn det som tolereres i andre yrker, mens en inspisient er forventet å vise lite til ikke noe ego, da de skal være balanserte og den som resten av kompaniet kan lite på (Fazio, 2017, s. 96). Fazio forteller at det å vise ego kan bli sett på som en svakhet og kan føre til at en inspisient ikke blir ansatt igjen (Fazio, 2017, s. 96). Lina Hallem mener at for å få en jobb som inspisient bør man også ha en teaterfaglig kunnskap (L. Hallem, personlig kommunikasjon, 15.april 2021). Man kan velge å ta en ren inspisient utdanning eller en form for utdanning innenfor teater. Om en velger ren inspisient utdanning må man enten dra til Sverige eller England, ettersom det ikke fins en utdanning for inspisient i Norge. Det kan også lønne seg å få erfaring gjennom praksis, evt. melde seg opp som inspisient ved en amatøroppsetning eller spørre om å få være med en profesjonell inspisient rundt og se hvordan hen jobber dag for dag. Fazio sier at inspisienter ofte får jobb ved å komme inn bakdøren, at man tar en liten jobb som betaler nesten ingenting, men utfører den jobben som

om det var en stor oppsetning og gjør det bra slik at enten noen høyere opp i produksjonen eller en fremmed anbefaler inspisienten til en annen jobb (Fazio, 2017, s. 27).

Hvilke oppgaver har en inspisient?

En inspisient har ulike oppgaver som skal utføres under en produksjon og i de ulike fasene i produksjonen. Inspisienten er den som lager prøveplanen, enten sammen med regissøren eller alene. Prøveplanen er inspisientens viktigste kommunikasjonsverktøy da det er den som binder alle sammen og det er planen alle skal forholde seg til når det kommer til hva som skal gjøres hver dag. I denne planen kan inspisienten inkludere hvilke scener som skal øves på til en hver tid og ulike deadlines for når ting må være ferdig.

Preproduksjonsfasen

Den første perioden av en produksjon bruker inspisienten på å lese gjennom manuset, en gang for å få et inntrykk av stykket og en gang til for å notere alt teknisk som blir nevnt i manuset (Allison, 2011, s. 13). Jo mer en inspisient vet om manus og selve stykket, jo mer forberedt er en for selve oppsetningen (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 10). Etter å ha gjort seg kjent med manus og skrevet ned alt av informasjon som manuset oppgir, er det viktig at inspisienten har et møte med regissøren for å få et innblikk i hva regissøren forventer eller ønsker av inspisienten, hva regissøren har tenkt i forhold til forestillingen, hvordan de skal kommunisere og hva inspisienten forventer eller ønsker av regissøren (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 25-26).

Deretter er det lurt og essensielt at inspisienten gjør seg kjent med lokalet og hvor man finner alt en skulle trenge under produksjonen (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 27-31). Før auditioner starter bør inspisienten ha et møte med regissør, produsent og kunstnerisk leder for å finne ut av hva de som skal på audition skal forberede seg på, hvem som skal fortelle om auditionkunngjøringer og få svar på ulike spørsmål en måtte ha om audition (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 35).

Det er inspisientens oppgave å gjøre klart scenerommet med møbler, rekvisitter og tape for å markere steder på scenen som skal brukes (Pallin, 2010, s. 16). For å gjøre klart øvingsrommet må inspisienten ha et klart bilde av hva som skal skje på hver øving (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 44). Inspisienten må derfor snakke med regissøren om hva deres plan for hver øving er og deretter finne ut av hvordan scenen skal settes opp for hver dag (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 44).

Om øvingene foregår et annet sted enn der forestillingen skal spilles, kan det være lurt å tape opp dimensjonene til forestillingsscenen og dette hjelper teamet med å visualisere hvordan det kommer til å se ut når de kan benytte spillescenen (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 44). Det er også viktig at inspisienten har noe kunnskap om lyd og lyssystemet som brukes slik at den kan operere systemet om det trengs under øving, og dette hjelper også om det skulle oppstå problemer under en forestilling (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 51). Inspisienten burde være utstyrt med utstyr som skuespillerne skulle eventuelt trenge under øvingen, f. eks. penn, blyanter, papir, reserve manus, PC, førstehjelpsskrin (Pallin, 2010, s. 30).

Øvingsfasen

Den andre fasen starter med den første øvelsen og består av en gjennomlesing av manus og på denne øvelsen er det vanlig at alle medlemmene i produksjonen får en sjanse til å si hei og bli kjent med hverandre (Pallin, 2010, s. 33). Inspisienten skal ta tiden av gjennomlesingen for å gi regissøren en cirka idé av hvor lang tid stykke vil ta (Pallin, 2010, s. 34). Inspisienten deltar på alle øvingene sammen med regissør, skuespillere, musikalsk ansvarlig og koreograf (Pallin, 2010, s. 36). Inspisienten blir den som ser alt, vet alt, øyne og ører for resten av produksjonsteamet og det er derfor viktig at inspisienten lager et feilfritt system for å kommunisere all informasjon, kutt og tillegg effektivt og nøyaktig til de andre avdelingene i produksjonen (Pallin, 2010, s. 36). For at en inspisient skal kunne operere effektivt må en oppnå tillit og respekt av kompaniet og regissøren og de må være i stand til å svare på alle spørsmål kompaniet måtte ha knyttet til hvert element av stykket (Pallin, 2010, s. 37). Om inspisienten ikke får respekt eller tillit er det vanskelig for inspisienten å kunne utføre jobben sin og det risikerer at ingen hører på en eller tar det hen sier seriøst.

I starten av øvingsperioden lager inspisienten en liste over medlemmenes navn, nummer og adresse slik at hvis noen er for sen eller ikke dukker opp, kan inspisienten kontakte vedkommende og høre hva problemet er og deretter informere regissøren (Pallin, 2010, s. 44). Inspisienten vil samle denne informasjonen gjennom øvingene og gjerne fylle ut et skjema for hver scene, da regissøren ikke nødvendigvis øver gjennom scenene i kronologisk rekkefølge (Pallin, 2010, s. 45). Under øvingene skal inspisienten notere seg skuespillernes bevegelser, dette skal fungere som en daglig referanse til skuespillerne og regissøren under øvingene (Pallin, 2010, s. 37). Etter hver øving vil inspisienten skrive opp en liste over alle notater som er gjort under den øvingen som blir sendt ut til de andre avdelingene og det er viktig at alle notatene er detaljerte og nøyaktige (Pallin, 2010, s. 41).

Inspisientens hovedoppgave under øvingene er å støtte regissøren ved å kjøre en effektiv og produktiv øvelse for å komme i mål med det som var planlagt for dagen (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 63). Inspisienten har ansvar for å sørge for å følge med tiden og passe på at alle får en pause, og det kan være at inspisienten må minne regissøren på når det nærmer seg pause eller at de skal jobbe med en annen scene, gjerne med et lite signal, men ikke avbryt om de er midt i en scene eller om regissøren snakker da dette kan ødelegge driven og de kan miste fokus på det de gjør (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 68).

Tekniske øvinger

Under de tekniske øvingene møtes hele produksjonen for å sette sammen det tekniske aspektet sammen, det vil si kostymeskift, lys, lyd, scenografi skift og andre ting som ikke er blitt øvd på (Allison, 2011, s. 106). Inspisienten har som oppgave å skrive ned en liste med alle stikkord som finnes i forestillingen under de tekniske øvelsene, både de som oppstår før, under og etter forestillingen (Allison, 2011, s. 112), det innebærer også stikkord som ikke blir sagt, men som gjerne oppstår gjennom en bevegelse eller et fast tidspunkt. Inspisienten får en liste over stikkord fra alle avdelingene som har et ansvarsområde for noe i forestillingen, f. eks. lys, lyd, scenografi, og alle disse stikkordene skal inn på samme liste så derfor må inspisienten skrive disse ned i riktig rekkefølge, og de må skrives ned pent og tydelig (Allison, 2011, s. 112). Under de tekniske øvelsene, senest en dag eller to før hele gjennomgangen, er det hjelpsomt hvis inspisienten henger opp en oversikt over scenene i forestillingen og rekkefølgen av de scenene rundt backstage slik at både skuespillerne og de andre medlemmene i crewet kan lese de og denne oversikten bør stå med store bokstaver slik at det er lettere å lese i mørket (Fazio, 2017, s. 90). Det siste som skjer i øvingsperioden før forestillingene starter er at inspisienten tar plass i arbeidsrommet hvor inspisienten har oversikt over scenen, har oversikt over alle stikkord og styrer forestillingen fra der (Allison, 2011, s. 126).

Forestillinger

Under forestillingene er det inspisienten som styrer hele showet og alt av det kunstneriske vil være i hendene til inspisienten (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 97). Før første forestilling bør inspisienten sikre seg om at alt av informasjon i stikkordsmanuset er rett og eventuelt oppdatert om det har oppstått noen nye endringer (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 99).

Kommunikasjon med sceneteknisk personale

Før publikum kan innta salen, er det viktig at inspisienten ser over at alt er klart og sjekker med alle om de har alt klart (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 101). Inspisienten skal for hver forestilling møte opp mellom en til en og en halv time før gardinene løftes og i løpet av denne tiden skal inspisienten og alle andre gjøre seg klare for forestilling der alle har sine jobber å gjøre, men det er inspisienten som sørger for at det blir gjort (Allison, 2011, s. 129). Inspisienten har ansvar for å gi beskjed til alle om hvor mye tid det er til publikum slippes inn og hvor lang tid de har før forestillingen starter (Allison, 2011, s. 132). Om institusjonen ikke har tatt opp annonseringer, kan det være at inspisienten blir bedt om å gjøre det og da er det viktig at en uttaler klart og tydelig slik at publikum forstår hva som blir sagt (Allison, 2011, s. 134). I løpet av forestillingene mens inspisienten gir signaler, skal en også se over forestillingen og notere om noe blir gjort annerledes enn det som er planlagt og notere ned om det oppstår noen problemer, og disse notatene blir en del av en forestillingsrapport (Allison, 2011, s. 134-135).

Forestillingsrapport

Etter hver forestilling sender inspisienten ut en rapport over forestillingens gang og bør inkludere om noe stort gikk galt, om noe ble glemt og hvordan publikum reagerte (Allender-Zivic, McGlaughlin & Roth, 2017, s. 102). Inspisienten skal rydde opp pulten sin slik at det er klart for neste inspisient og til slutt vil inspisienten rydde alle gjenstander fra backstage til sine rettmessige bokser slik at de kan bli sendt til rett sted dagen etter (Pallin, 2010, s. 90). Inspisientens hovedoppgaver under forestillingsperioden er å gi signaler for hver forestilling, det vil si å gi beskjed når det skal skje noe nytt på scenen f.eks. lysskifte eller scenskifte, holde forestillingen på beste ytelsesnivå, ta vare på kompaniet, holde regissør og produsent oppdatert på alt som innebærer forestillingene, føre en logg over alle observasjoner gjort under forestillingene og holde reserveskuespillerne oppdatert og klare til å steppe inn om det skulle trengs, i tillegg til å finne erstatninger om noen skuespillere må byttes ut (Fazio, 2017, s. 273-274).

Analyse

En av de viktigste oppgavene til en inspisient er å være den som kommuniserer mellom avdelinger og lederne for disse avdelingene. Man kan tenke seg at en informasjon fra regissøren skal formidles til scenografi, da går denne infoen fra regissør til inspisient som videreformidler til scenografi.

Kommunikasjonen varierer fra institusjon til institusjon og inspisienten må finne en måte som passer best for alle, alt etter hva som skal kommuniseres og til hvem. Et eksempel er å prate sammen ansikt til ansikt hvor det er lettere å se reaksjonene og få en respons med en gang. Denne måten er også bedre om det ikke er mulig å nå noen gjennom sosiale medier eller telefonsamtale eller om man skal prate med flere enn noen få mennesker. Man bruker gjerne denne måten å kommunisere på om det er store samlinger eller om man skal snakke med noen på tomannshånd. En måte som er i enkelte tilfeller er bedre enn ansikt til ansikt er videosamtaler over nettet, og dette er fordi de man skal ha kontakt med kan svare når som helst og det krever ikke avtaling om møtetid, møteplass og man kan fortsatt se reaksjoner og få umiddelbar respons. Det som gjør ansikt til ansikt kommunikasjon bedre enn over videosamtaler er at når man står rett foran hverandre kan man se alt av reaksjoner og responser, enten det er ansiktsuttrykk eller kroppsspråk, mens over video kan man bare se ansiktsuttrykk og ikke kroppens reaksjon. Ansiktet kan si en ting mens kroppen reagerer annerledes og derfor bør man se på hvilken form for kommunikasjon passer best i forhold til situasjonen man er i. Det er også mulig å kommunisere på mail og ved å kommunisere på denne måten kan man få med mer informasjon og man kan kommunisere med flere enn man kan med de to andre måtene. Problemet med å kommunisere på mail er at det kan ta lang tid før man får et svar og det er usikkert om alle får med seg det som er skrevet i mailen.

Med tanke på hvem man kommuniserer med bør man også tenke på hvordan man kommuniserer. Om inspisienten skal prate med produsenten eller regissøren må man vise respekt, men samtidig være direkte ellers kan inspisienten risikere å bli behandlet som en dørmatte, men om inspisienten er for direkte kan det skape negativitet og en kan risikere å få sparken da det er regissøren og produsenten som blir prioritert. Om inspisienten skal prate med skuespillere burde en tenke på hva slags humør de er i og hvordan de har hatt det den dagen. For eksempel om de har hatt en tøff dag og de på slutten av dagen er emosjonell bør inspisienten vise sympati og velge ordene med omhu ellers kan skuespilleren nå grensen og bryte ut i gråt. Inspisienten bør spesielt tenke på hvilken tone som blir brukt når en kommuniserer med barn, ettersom barn reagerer dårlig på et strengt toneleie og alt som kan tolkes som kjeft og sinne.

Kommunikasjonen er forskjellig fra fase til fase under produksjonen og det er fordi det er ulikt antall folk som er delttagende i de ulike fasene. Noen er med helt fra starten, mens andre kommer inn senere i prøveløpet.

Kommunikasjonen i preproduksjonsfasen

Under preproduksjonsfasen er det begrenset med kommunikasjon mellom avdelingene og inspisienten. Helt fra start er det inspisienten, regissøren, kunstnerisk ansvarlig og produsenten som er deltagende og det er de som kommuniserer sammen om produksjonens øvingsplan, det visuelle og hva som skal til. Inspisienten har tidlig i denne fasen et møte med regissør for å diskutere hvordan de vil at samarbeidet skal utforme seg, om regissøren vil at inspisienten skal komme med innspill eller om inspisienten bare skal la regissøren kjøre på med egne tanker. På dette møtet prater de også om prøveperioden og lager den sammen hvis ikke regissøren alt har laget den selv, som i noen tilfeller kan skje. Utenom denne formen for kommunikasjon, jobber inspisienten med å gjøre klart til øvingsperioden ved å lage en prøveplan, sette av øvingslokale om øvingen ikke skal foregå der forestillingen finner sted. For å oppsummere kommunikasjonen i denne fasen, så er det noen få som inspisienten prater med og ellers jobber inspisienten for seg selv og eventuelt snakker enten med produsent eller regissør om det skulle oppstå forvirring eller spørsmål.

Kommunikasjon i øvingsfase

Den første øvingen er den første dagen hvor alle som er involvert i produksjonen møtes, blir kjent og inspisienten får kontaktinformasjon av hver enkelt. I løpet av øvingsfasen skal inspisienten kommunisere med regissøren under øvingene, enten det er for å minne hen på pauser eller når en ny scene skal fokuseres på. Når inspisienten skal minne regissøren om pause eller ny scene er det viktig at de i forkant av øvingen har blitt enig om hvordan denne påminnelsen skal formuleres, enten det er ved å hviske i øret på regissøren eller gi et subtilt signal. Det er også viktig at inspisienten tar hensyn til det som skjer i øvingsrommet og tar en bedømmelse på når det er best å gi lyd, ellers kan en risikere å avbryte en viktig seanse og de som blir avbrutt kan miste fokus på det de skulle gjøre.

Muntlig kommunikasjon

Inspisienten skal også ha kontakt med skuespillerne gjennom opplesing av notater og forklare de hvordan scenerommet skal se ut. Notatene er basert på observasjoner som inspisienten ser opp mot regien som er lagt. Når inspisienten gir tilbakemeldinger er det viktig at inspisienten tenker på hvordan informasjonen blir formulert og artikulert ettersom det å få tilbakemelding på noe kan være sårbart for enkelte og man vil ikke at skuespilleren skal føle seg fornærmet eller at utførelsen er dårlig. En inspisient burde skille mellom når en skal ha en bestemt tone og når en burde ha en rolig tone. Dette spesielt om inspisienten skal kommunisere med barn,

fordi noen barn krever en bestemt tone for at de skal høre etter mens andre barn reagerer dårlig på dette og kan tolke det som sinne og tilslutt ende opp med å bli lei seg.

Skriftlig kommunikasjon

I øvingsfasen er inspisienten i kontakt med alle som er med i produksjonen på en eller annen måte, enten det er ved å prate med lederen for den avdelingen, sende mail til alle sammen eller det er ved å snakke til alle under en øving. Ettersom at det er mange som er deltagende i denne fasen, er inspisienten nødt til å lage et system for hvordan hen skal kommunisere ut all informasjon. En måte å gjøre dette på er prøverapportene som sendes ut etter hver øving, og i disse rapportene står alt som er interessant som har oppstått den dagen blir skrevet ned, f.eks. om noe gikk i stykker. Denne rapporten blir sendt ut til alle i produksjonen og så er det opp til hver avdeling å lese det som hører til hver enkelt avdeling og deretter melde inn til inspisienten om det er noe som må fikses. Informanten min kom med et eksempel på hvordan slik kommunikasjon kan oppstå, og det går som følger: hvis et sceneelement går i stykker under en prøve og inspisienten skriver at den bør være fikset innen klokka 11 neste dag, så får hen beskjed om at det skal bli fikset eller at de ikke har ressurser til å få det fikset innen satt tid, men at de kan få den senere på dagen, og da må inspisienten gjøre om på planen slik at de kan gjøre noe annet fram til elementet har kommet (L. Hallem, personlig kommunikasjon, 15.april 2021). Hvis noen er sene til øving eller ikke møter opp, skal inspisienten ta kontakt med vedkommende, høre hvorfor de er sene og gi videre beskjed til regissøren.

Språk

Når de tekniske prøvene starter skal inspisienten og de som er ansvarlig for hver avdeling gå gjennom listen for signaler og bli enig om hvordan signalene skal bli formulert og rekkefølgen av disse signalene/cues. Dette skjer med at hver teknisk ansvarlig gir inspisienten en liste over cues som angår den avdelingen og inspisienten setter disse listene sammen til en hel liste som blir sendt ut til hver avdeling. Det blir så vidt nevnt i avsnittet om forholdet mellom inspisienten og de ulike disiplinene, men når inspisienten skal snakke med teknikerne er det viktig at inspisienten er konkret og ikke bruker et villedende språk, for eksempel så bør ikke inspisienten forklare at et scene-element skal bevege seg som en magisk sky på himmelen, men heller si at det elementet skal bevege seg fra en side til en annen side av scenen, ellers kan det oppstå misforståelser og teknikerne kan bli irriterte over det villedende språket. Det siste som skjer i denne fasen når det kommer til kommunikasjon er at man har gjennomganger der alt blir øvd på, det gjelder selve stykket og formidling av signaler. For å

oppsummere denne fasen så har inspisienten desidert flere å kommunisere med enn i den forrige fasen, en må tenke bedre gjennom hvordan det som blir sagt kommer fram og sørge for at alle får med seg det de burde vite.

Kommunikasjon i forestillingsfasen

Under forestillingene er det inspisientens ansvar å gi signaler til alle i crewet. Inspisienten skal la alle avdelingene i produksjonen få vite hvor mye tid de har før teppet går, det vil si at inspisienten sier ifra når det er 1 time, 30 min, 15 min og 5 min igjen før forestillingen starter, og etter hver gang inspisienten har gitt tiden, skal skuespillerne og teknikerne gi lyd slik at inspisienten vet at de har fått det med seg. Hvis noen ikke har fått kunngjøringen med seg, er inspisienten nødt til å enten selv gå til vedkommende for å gi beskjed eller sende noen som har tid for å gjøre det, f. eks. om inspisienten har en assistent kan den gjøre det. Inspisienten skal si ifra til fronten når salen kan åpnes for publikum, gi så signal til crewet om at publikum slippes inn og sjekke med fronten om noen er sene for å avgjøre om de skal vente litt med å starte forestillingen eller om de som er sene skal bli vist til plassene sine under forestillingen. Mens forestillingene pågår skal inspisienten følge med og gi beskjed når det skal skje noe nytt på scenen, f. eks. om scenebilde skal innta et skifte eller om aktøren skal få en spotlight. Etter forestillingene, akkurat som etter øvingene, skal inspisienten skrive en rapport der alt interessant som har oppstått skal nevnes og denne rapporten blir sendt ut til alle i produksjonen. Grunnen for dette er at om noe blir ødelagt under forestillingen, så kan de som har ansvar for det fikse det til neste forestilling, i tillegg til at dette er en måte for alle å holde seg oppdatert om forestillingen og få med seg informasjon som de ikke fikk med seg under forestillingens løp. For å oppsummere denne fasen så er det hovedsakelig teknikerne og skuespillerne som inspisienten kommuniserer mest med gjennom cues og varsling om tid.

Grunnen til at all informasjon går gjennom inspisienten er fordi det er inspisienten som til slutt skal styre forestillingene og som er den personen som siden start har mest kunnskap om stykket. En annen grunn til at det er slik er at det er lettere for alle å ha en person man kan forholde seg til og da kan de andre fokusere på sine oppgaver slik at det går flytende framover.

Hvilken rolle har inspisienten som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene på norske institusjonsteatre?

Jeg intervjuet Lina Hallem som er inspisient ved Nationalteatret for å få litt innsikt i hvordan det er å jobbe som en inspisient og hva hun mente om jobben og de ulike oppgavene en

inspisient gjør i tillegg til hennes svar på hvilken rolle inspisienten har som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene på institusjonsteatret.

Det er forskjellig fra inspisient til inspisient og institusjon til institusjon hvor mye kommunikasjon inspisienten utfører under en produksjon og hvem inspisienten kommuniserer mest med. Det er også ulikt fra produksjon til produksjon. I noen produksjoner kan en inspisient møte regissører som har alt klart for seg om hvordan ting skal gjøres, og da velger å lage prøveplanen helt selv, mens andre ganger vet ikke regissøren hvordan en vil gjøre ting og da sitter regissøren og inspisienten sammen og lager en detaljert prøveplan for produksjonen. Det er også ulikt hvor mye inspisienten kommuniserer med f. eks. scenografen. Noen ganger kan kommunikasjonen være gjennomgående, mens andre ganger kan det være at inspisienten og scenografen møtes kun en gang før prøvene starter. Dette blir også delvis nevnt i avsnittet om de ulike fagdisiplinene man finner i en produksjon, der jeg forklarer hvilket forhold inspisienten har til de ulike avdelingene og hvor mye kommunikasjon inspisienten har med dem.

Jeg spurte Lina om hva som var forskjellig og likt for hver produksjon ved Nationaltheatret og hun sa at det var personavhengig, altså hvem som er med i det kunstneriske teamet og hvem som er med i produksjonsteamet som en inspisient har rundt seg (L. Hallem, personlig kommunikasjon, 15.april 2021). Det som er likt hele tiden er selve prøveløpet. På National har de åtte ukers prøvetid, tre lukkede forestillinger, generalprøve og premiere, i tillegg til mellom fem og sju langprøver, og dette løpet er likt nesten hver gang (L. Hallem, personlig kommunikasjon, 15.april 2021).

Da jeg spurte Lina om hvilken rolle inspisienten har som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene på institusjonsteatret, svarte hun at inspisientens rolle som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene er dens hovedrolle og at hennes hovedoppgaver er å sørge for at alle er på prøve, at det som skal skje på prøven skjer og at man skal bli ferdig til premiere på den praktiske siden, og inspisienten skal sørge for at alle vet hele tiden hva som trengs, når det trengs og sørge for at de som skal snakke sammen faktisk snakker sammen (L. Hallem, personlig kommunikasjon, 15.april 2021). Det viktigste ved en inspisient er ens evne til å kommunisere med folk og sørge for at alle i produksjonen får med seg det som blir informert, enten det er endringer i prøveplanen eller annen viktig informasjon. Inspisienten er kjernen av et hjul med andre produksjonsavdelinger som er avhengig av å få matet informasjon fra inspisienten på en nøyaktig og effektiv måte (Pallin,

2010, s. 20), og dette er grunnen til at inspisientens rolle som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene ved en institusjon er dens hovedrolle.

For at inspisienten skal kunne ha en rolle som kommunikasjonsledd, er det viktig at inspisienten kan kommunisere godt. Inspisienten bør tenke på hvilken tone som er best i forhold til hvilken situasjon man er i og hvem en prater til.

Toneleie

Toneleie har mye å si for hvordan den andre parten tolker det som blir sagt. Om noe blir sagt på en streng måte er det stor sjanse for at det blir tolket som kritikk eller kjeft, mens om det blir sagt med et positivt toneleie så tolker man det på en annen måte. Inspisienten bør også tenke på toneleie i forhold til det som skal bli sagt. Om inspisienten skal gi konstruktiv kritikk til en skuespiller, bør det ikke bli sagt på en leken måte, men heller en nøytral måte slik at skuespilleren skjønner at det er konstruktivt, men at det også ikke er negativ kritikk som kan føre til at skuespilleren føler seg dårlig over egen utførelse.

Kroppsspråk

Det er også viktig å tenke på hvordan en står da kroppsspråk kan si masse. Hvis inspisienten står med armene i kors under en samtale kan dette tolkes som at inspisienten ikke er interessert eller ikke bryr seg om det som blir sagt noe som kan føre til unødvendig negativitet. Inspisienten burde derfor stå med armene på sidene og være vendt mot den som snakker for å vise engasjement.

Det siste en inspisient bør tenke på er formuleringen av det som skal bli sagt. Om inspisienten bruker negativladede ord blir alt som inspisienten har sagt tolket negativt selv om budskapet kanskje var noe annet enn negativt. Om en inspisient klarer å velge rette ord, samt kroppsspråk og toneleie som samsvarer med ordene i tillegg til en måte å kommunisere dette på, enten det er gjennom mail, personlig eller gjennom en telefonsamtale, er den på god vei til å fylle rollen som kommunikasjonsledd mellom de ulike fagdisiplinene ved et institusjonsteater.

Konklusjon

Inspisienten har mange ansvarsoppgaver, men bare en funksjon: å sørge for at forestillingen går som smurt helt fra start til siste spillekveld (Allison, 2011, s. 9). Rollen som en inspisient er en viktig rolle i en produksjon, da det er den som sitter på all informasjon om stykket som skal settes opp, enten det er hva som skal skje, hvordan den skal se ut eller hva som må bli gjort for å komme i mål. Inspisienten spiller en viktig rolle som kommunikasjonsledd og det

hadde vært vanskelig å sette opp en produksjon uten en inspisient til å sørge for at alt går på skinner, for når alle andre blir stresset og har vanskelig for å holde seg rolige er det inspisienten som er den som holder seg rolig og konsentrert og være den alle kan lene seg på under stressende perioder. For å avslutte; selv om jobben som inspisient ikke er den jobben som får mest anerkjennelse eller den jobben som sitter bak scenen, så er det en jobb som er ekstremt viktig under en produksjon uansett størrelse for det er den jobben som har kontroll, svar på spørsmål som måtte komme og den som kjenner forestillingen best ut og inn, og uten inspisienten hadde det vært mer stress for alle avdelingene og mer usikkerhet på hva som skal til og alle avdelingene hadde fått mer å gjøre enn det de egentlig skal.

Litteraturliste

Allender-Zivic, J. McGlaughlin, K. & Roth, E. (2017). *Stage Management Basics: A Primer for Performing Arts Stage Managers*. London, United Kingdom: Taylor & Francis Ltd, Routledge. (188 sider.)

Allison, M. A. (2011). *A Survival Guide for Stage Managers: a practical step-by-step handbook to stage management*. Parker CO, United States: Outskirts Press. (190 sider.)

De Paoli, D. & Elstad, B. (2008). *Organisering og ledelse av kunst og kultur*. Oslo: Cappelen Damm (88 sider.) (Figur 1)

Eigtved, M. (2007). *Forestillingsanalyse-en introduksjon*. Danmark: Forlaget Samfundslitteratur (2 sider).

Fazio, L. (2017). *Stage Manager: The Professional Experience-Refreshed* (2. utg.). London, United Kingdom: Taylor & Francis Ltd, Routledge. (404 sider.)

Grenness, T. (2020). *Slik løser du metodeproblemene i bachelor- og masteroppgaven*. Oslo: Cappelen Damm akademisk

Intervju med Lina Hallem, 15. april 2021

Pallin, G. (2010). *Stage Management: The Essential Handbook* (2. utg.). London, United Kingdom: Nick Hern Books. (176 sider.)

